

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2026.7.28.
COM(2026) 401 final

ANNEX

MELLÉKLET

a következőhöz:

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Bizottságnak a személyek katasztrófákkal szembeni védelméről szóló nemzetközi megállapodásról az Egyesült Nemzetek Szervezetének égisze alatt folytatott tárgyalásokon az Európai Unió nevében való részvételre történő felhatalmazásáról

FÜGGELÉK

**IRÁNYELVEK A SZEMÉLYEK KATASZTRÓFÁKKAL SZEMBENI
VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ NEMZETKÖZI MEGÁLLAPODÁSRA IRÁNYULÓ
TÁRGYALÁSOKHOZ**

A tárgyalások folyamatát tekintve az EU-nak arra kell törekednie, hogy a tárgyalási folyamat nyitott, inkluzív és átlátható legyen, és jóhiszemű együttműködésen alapuljon.

A tárgyalások általános célkitűzéseit illetően az Uniónak arra kell törekednie, hogy:

- 1) Az egyezmény az emberi jogok, a nemzetközi jog, valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt szabályok és elvek előmozdítása mellett a hatékony nemzetközi katasztrófavédelmi együttműködés elveit is határozza meg, különösen abban az esetben, ha egy katasztrófa nyilvánvalóan meghaladja egy állam képességeit.
- 2) Az egyezmény összhangban legyen a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret¹ elveivel, és teljes mértékben figyelembe vegye a keret féléves felülvizsgálatának² főbb megállapításait.
- 3) Az egyezmény rendelkezései legyenek összeegyeztethetők a humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó uniós jogi kerettel, vagyis az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 214. cikke alapján elfogadott 1257/962/EK tanácsi rendelettel, valamint az EUMSZ 196. cikke és az annak alapján elfogadott másodlagos jogszabály, az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló 1313/2013/EU határozat szerinti, a polgári védelem területén a tagállami fellépésekhez nyújtott uniós támogatást szabályozó jogi kerettel. A rendelkezések legyenek továbbá összeegyeztethetők a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének 2026. május 27-i közös közleményében³ foglalt elvekkel.
- 4) Az egyezmény rendelkezései legyenek összeegyeztethetők az EU és tagállamai nemzetközi kötelezettségeivel.
- 5) Az egyezmény rendelkezései teremtsenek megfelelő egyensúlyt egyrészt az érintett személyeknek a jogaik tiszteletben tartása révén történő védelme és alapvető szükségleteik kielégítése, másrészt az államok területi szuverenitásának teljes körű tiszteletben tartása között, ami azt jelenti az érintett államok viselik az elsődleges felelősséget a katasztrófasegély nyújtásáért.
- 6) Az egyezmény tartsa tiszteletben a semlegesség, a pártatlanság, az emberiség és a függetlenség humanitárius elveit, amelyeket a katasztrófasegélyekkel összefüggésben is elő kell mozdítani és teljes mértékben tiszteletben kell tartani, amint azt a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzus⁴ is rögzíti.
- 7) Az egyezmény szövege írja elő, hogy fegyveres konfliktus esetén az azonos kérdésekre vonatkozó szabályokat lehetőség szerint úgy kell értelmezni, hogy azok egymással összeegyeztethető kötelezettségek egységes rendszerét eredményezzék. Összeegyeztethetetlen

¹ Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése által 2015. június 3-án elfogadott 69/283. sz. határozat.

² A sendai keret féléves felülvizsgálatának főbb megállapításai.

³ [Az Európai Parlament és a Tanács közös közleménye](#), Értékek védelme, reformok előmozdítása, eredmények elérése: az EU humanitárius fellépése a változó globális rendben, JOIN(2026)25 final, 2025. május 27.

⁴ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői, az Európai Parlament és az Európai Bizottság által elfogadott együttes nyilatkozat (2008/C 25/01).

ellentmondások esetén a nemzetközi humanitárius jog *lex specialis*-ként elsőbbséget élvez, és az egyezmény egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely érinti a nemzetközi humanitárius jogot. Ugyanakkor az egyezmény alkalmazása nem eleve kizárt, különös tekintettel az olyan összetett vészhelyzetekre, amikor a katasztrófa fegyveres konfliktus által sújtott területen következik be.

Ami a tárgyalások érdemi részét illeti, az Uniónak arra kell törekednie, hogy:

8) Az egyezmény hatálya terjedjen ki a katasztrófavédelem valamennyi stádiumára, beleértve a megelőzést, a felkészültséget és a reagálást, és mozdítsa elő a katasztrófakezeléssel kapcsolatos nemzetközi együttműködést, különös tekintettel azokra a katasztrófákra, amelyek jelentős, határokon átnyúló hatásokkal járnak, vagy meghaladják egy állam saját reagálási képességeit.

9) Az egyezmény rendelkezései teljes mértékben ismerjék el annak fontosságát, hogy az érintett személyek alapvető szükségleteit alapvető jogaik tiszteletben tartása mellett kezeljék, egyensúlyt teremtve e két egymást kiegészítő megközelítés között.

10) Az egyezmény határozza meg a katasztrófák fogalmát, lehetővé téve az adott esemény által az érintett személyekre gyakorolt kedvezőtlen következmények kezelését, függetlenül a katasztrófa eredetétől. A fogalommeghatározás törekedjen elkerülni az egyezmény rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozó nem egyértelmű vagy túlzottan magas küszöbértékeket, és sorolja a kulturális javakban okozott károkat a katasztrófák lehetséges káros következményei közé.

11) Az egyezmény rendelkezései legyenek teljes mértékben összhangban a külföldi katonai és polgári védelmi eszközök katasztrófasegélyezés során történő felhasználásáról szóló oslói iránymutatásokkal⁵ és ismerjék el, hogy ezeket az eszközöket csak akkor lehet használni, ha nincs hasonló polgári alternatíva, és csak a katonai eszközök használata képes kielégíteni a legfontosabb humanitárius szükségleteket.

12) A segítő szereplők fogalommeghatározása foglalja magában a regionális integrációs szervezetekre való hivatkozást, ezáltal elismerve az EU-hoz hasonló szervezetek szerepét a katasztrófavédelem támogatásában.

13) A külső támogatás fogalommeghatározása legyen tág, és foglalja magában a szakértelmet is.

14) Az egyezmény kifejezetten említse meg, hogy a katasztrófareagálás során tiszteletben kell tartani a négy humanitárius elvet: semlegesség, pártatlanság, emberiség, függetlenség. Az eszköz átfogó célkitűzése legyen az érintett személyek védelme, akiknek jogait tiszteletben kell tartani, és akiknek alapszükségleteit ki kell elégíteni, figyelembe véve a katasztrófa által aránytalanul érintett személyek sajátos helyzetét, beleértve a megkülönböztetés többszörös és interszekcionális formáival szembesülőket is, és különös figyelmet fordítva a nők, a gyermekek, az idősek és a fogyatékkal élő személyek jogaira és szükségleteire.

15) Az egyezmény kötelezze az államokat arra, hogy a katasztrófavédelem valamennyi stádiumában – beleértve a katasztrófakockázat-csökkentést is – együttműködjenek egymással, valamint az érintett nemzetközi kormányzati és nem kormányzati szervezetekkel annak érdekében, hogy megfelelően reagáljanak a katasztrófák növekvő számára, összetettségére és intenzitására. Az érintett államok legyenek kötelesek külső segítséget kérni, ha egy

⁵ Az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatalának 2007. novemberi oslói iránymutatásai.

katasztrófa nyilvánvalóan meghaladja kapacitásaikat. Az egyezmény tartalmazza az együttműködés formáinak széles körű és nem kimerítő felsorolását is.

16) Az egyezmény kötelezze arra az államokat, hogy megfelelő eszközökkel csökkentsék a katasztrófák kockázatát.

17) Az Egyezmény rendelkezései említsék meg egyértelműen az érintett állam azon kötelezettségét, hogy megvédje az érintett személyeket és segítséget nyújtson, ami magában foglalja a segítségnyújtás időszerűségének és hatékonyságának biztosítására, valamint a rászorulóknak külső segítséghez való hozzáféréseinek lehetővé tételére vonatkozó kötelezettséget. Bár az érintett államnak joga van feltételekhez kötni a külső segítségnyújtást, figyelembe véve az érintett személyek jogait és szükségleteit, a rendelkezéseknek egyértelműen elő kell írniuk, hogy az érintett állam nem tagadhatja meg önkényesen a külső segítségnyújtás felajánlásához való hozzájárulását. A rendelkezések írják elő azt is, hogy az érintett államnak meg kell könnyítenie a segítségnyújtást, és meg kell védenie a katasztrófasegélyt nyújtó személyzetet, felszereléseket és árukat.

18) A hatékony nemzetközi együttműködésre vonatkozóan az egyezmény tartalmazzon eljárási minimumszabályokat, amelyek biztosítják a külső támogatás zökkenőmentes és fokozatos leállítást.

Az egyezmény működése tekintetében az Uniónak arra kell törekednie, hogy:

19) Az egyezmény hagyja érintetlenül a meglévő globális és regionális jogi eszközöket, valamint a katasztrófasegély terén folyó nemzetközi együttműködést. Az Európai Unió tagállamai egymás között továbbra is alkalmazhassák az Európai Unió szabályait.

20) Az egyezmény biztosítson könnyű és megfelelő mechanizmust a végrehajtásának biztosítására, és ehhez írjon elő záró rendelkezéseket, amelyek tartalmazzák a következőket: aláírás, megerősítés, elfogadás, jóváhagyás, csatlakozás, hatálybalépés, módosítás, felfüggesztés, felmondás, letéteményes személye, valamint a nyelvek.

21) Az egyezmény a végrehajtásának támogatása érdekében biztosítja az összes érdekelt fél – köztük a nem kormányzati szervezetek és más civil társadalmi szervezetek – hatékony részvételét és együttműködését.

22) Az egyezmény tegye lehetővé az EU számára, hogy az egyezmény részes felévé váljon, és részt vegyen a vitarendezési mechanizmusban.

A tárgyalásokat a következő eljárás szerint kell lefolytatni:

23) A Bizottságnak törekednie kell annak biztosítására, hogy az egyezmény összhangban legyen a vonatkozó uniós jogszabályokkal és szakpolitikákkal, valamint az Unió egyéb vonatkozó többoldalú megállapodások szerinti kötelezettségvállalásaival.

24) A tárgyalásokat az Unió nevében a Bizottságnak kell lefolytatnia azon kérdéseket illetően, amelyek a Szerződések értelmében a hatáskörébe tartoznak.

25) A tárgyalásokat – beleértve az egyes tárgyalási fordulókat is – előre elő kell készíteni. A Bizottságnak ennek érdekében tájékoztatnia kell a Tanácsot a tárgyalások tervezett ütemezéséről és a megtárgyalandó kérdésekről, és a lehető legkorábban meg kell osztania a releváns információkat.

26) A lojális együttműködés elvével összhangban a Bizottságnak és a tagállamoknak szorosan együtt kell működniük a tárgyalási folyamat során, többek között a tagállamok szakértőivel és képviselőivel New Yorkban történő rendszeres egyeztetés révén.

27) A tárgyalási ülések előtt lehetőség szerint sort kell keríteni a nemzetközi közjogi munkacsoport ülésére a legfontosabb kérdések azonosítása, vélemények megfogalmazása és iránymutatás nyújtása – ezen belül adott esetben nyilatkozatok és fenntartások megfogalmazása – céljából.

28) A Bizottságnak minden tárgyalási fordulót követően – írásban is – be kell számolnia a nemzetközi közjogi munkacsoportnak a tárgyalások eredményéről.

29) A Bizottságnak tájékoztatnia kell a Tanácsot és konzultálnia kell a nemzetközi közjogi munkacsoporttal minden olyan fontos kérdésről, amely a tárgyalások során esetlegesen felmerül.